

عصر ۵ شنبه

۲۴ آذر ماه ۱۳۰۵ مطابق ۱۰ ج ۱۳۴۵... ناشر: مرکز اطلاعات ایران... شماره تلفن ۴۴۴

Table with 3 columns: Type (فروش/خرید), Price (مثلاً در بازار), and Item (نوع). Lists various goods like flour, oil, and sugar with their market prices.

مجلس شورای ملی

جلسه ۴۲

مورخه پنجشنبه ۲۴ آذر ماه ۱۳۰۵... آقای نذیر نیکبخت... قبل از دستور

آقای میرزا ابراهیم امام جمعه اهر شرحی راجع به تمهیدات مأمورین دولت در ولایات و اینکه اتحاد و افراد مردم امپراتوریشان به مجلس است و عملیات برخلاف قانونی که نسبت بانها میشود از چشم مجلس و نمایندگان مبدلند در صورتی که این طور نیست مثلاً یک واقعه در آذربایجان اتفاق افتاده است و برای استحضار خاطر آقایان نمایندگان بمرض میرسانم و آن راجع به تمهیداتی است که از طرف یک نفر مأمور دولت نسبت به یک خانواده شده است که حقیقت رقت آور است می خواستم از مقام ریاست تقاضا کنم وزارت داخله را تذکر بدهند که از این قبیل اقدامات خلاف قانون و بیرویه مأمورین جلوگیری نمایند

زوار - در مقابل یک اصل که وکیل حق سؤال از وکیل ندارد کاملاً مطیع هستم ولی آقایان بپایند بنام سعادت و استقلال مملکت این مجهول را معلوم کنند که خاتمه مملکت یعنی آنهایی که به مملکت در گذشته و در حال و در استقبال خیانت کرده و می کنند در کجا باید محاکمه شده و مجازات شوند (بعضی از وکلاء قانون مینمایند) نمی خواهم وقت مجلس را تلف کنم خواهشمندم آقایان در این مجلس یادر جلسه دیگر این جواب مرا بدهند

راجح بمجلس شورای ملی البته تصدیق مینمایند که این مجلس از نقطه نظر تشکیلات هیچ فناسی با پارلمان های دنیا ندارد

امروزه مردم احتیاج فوق العاده به وحدت و اتفاق نمایندگان دارند که در مصالح مملکتی اقدامات لازم را بعمل آورند این اتحاد فعلاً نکت پیدا کرده است خواهشمندم آقایان سعادت ملت و مملکت را مدنظر قرار داده اختلافات را کنار گذاشته قضایائی را که فعلاً در بین هست و تقاضای احتیاج دارند خاتمه بدهند و بلا تکلیف نگذارند (محمود ولی میرزا اینجا جای این حرفها نیست بشما چه مربوط است)

آقای سیدزین العابدین فومنی انگریزی را که اخیراً راجع به تمهیدات مأمورین مالیه در کابلان برای ایشان واصل شده بود قرائت و اظهار داشتند اینها از بنده جواب خواسته اند چه جواب میتوانم بدهم تقاضا دارم از طرف مقام ریاست بوزارت مالیه تذکر لازم داده شود

دکتر طاهری اظهار داشت بودجه جمع و خرج ارزاق و عایدات جدید راه بکمیسیون بودجه واصل نشده خوب است است در این موقع که تمام بودجه ها را

فرستاده اند صورت جمع و خرج ارزاق و عایدات راه ها را نیز بکمیسیون بودجه ارسال دارند

یکی از نمایندگان تقاضا کرد دو فقره خیر کمیسیون میتکرات مطرح شود که پس از قابل توجه شدن بکمیسیون های مربوطه ارجاع شود رئیس - شرحی از وزارت مالیه اخیراً رسیده است راجع باین دو فقره طرح که وزارت مالیه منتظر بوده است کمیسیون میتکرات نماینده مالیه را بخواهد و با حضور او مذاکره شود سابقه این بوده است طرح هائی که بکمیسیون میتکرات ارجاع میشد بوزارتها نهی مربوطه خیر داده میشد که نماینده دولت بپایند و این کار نشده است علی ای حال بسته بنظر مجلس است لایحه انوبوس رانی

خیر کمیسیون فواید عامه راجع به لایحه انوبوس رانی از ماده دوم قرائت کردید ماده دو - کمیپانی تمهید است لااقل بیست و یک انوبوس در هفت خطی که در نظامنامه زمین خواهد شد حاضر نموده و حرکت بدهد بملاوه کمیپانی عهده دار میشود که در تمام ایام سال یک انوبوس سیح و یکی عصر بتجریش فرستاده و عودت دهد

ماده سوم - حد اکثر کرایه از مرکز انوبوس رانی بهر یک از نقاط هفت کانه شهر بیشتر از هشت شاهی نخواهد بود

نیمه - میزان کرایه ایاب و ذهاب شمیران همه ساله بارضایت دولت و کمیپانی از اول خرداد زمین خواهد شد

ماده چهارم - کمیپانی حق را که از عایدات غیر خالص خود (قبل از وضع مخارج) مطابق سوشهای بلبط و دفاتر مربوطه در آخر هر سه ماه بدولت ایران میپردازد کمتر از صدی پنج نخواهد بود ماده پنجم - اختلافات حاصله بین کمیپانی و اشخاص بموجب قوانین و نظامات داخلی در محاکم قضائی عمومی حل و فصل خواهد شد

ماده ششم - سائر مسائل و خصوصیات مربوطه باین اجازه نامه از قبیل زمین عرض و طول انوبوسها و نظافت آنها و تخفیف بها کردن مدارس ابتدائی و معافیت اطفال و تشخیص خطوط اتوب و غیر آن بر طبق نظامنامه ایست که وزارت فواید عامه تدوین و بتصویب هیئت وزراء خواهد رسانید

ماده هفتم - مجری این قانون و نظامنامه آن وزارت داخله بوسیله بلطبه است

در هر یک از مواد فوق مذاکرات مختصری شده پیشنهاداتی تقدیم میگردد ولی هیچکدام مورد توجه واقع نشد و بهر یک از مواد فوق جداگانه رای گرفته و ویب گردید و چون ماده اول بکمیسیون ارجاع گردیده بود لایحه مزبور مانند نا راپرت کمیسیون در قسمت ماده اول برسد

نفس داده شد سؤال از وزیر مالیه

بعد از نفس مجلس یک ربع بظهر انقضاء یافت رئیس - آقای وزیر مالیه برای جواب سئوالات حاضرند آقای آقا سید یعقوب سئوالی داشتند بفرمایند آقا سید یعقوب - بنده فیلاحه میخواستم تذکر بدهم که آقایان وزراء لوایحی که تقدیم مجلس می نمایند خوب است دنبال کنند و در کمیسیونها حاضر شوند پریروز در کمیسیون بودجه بواسطه نبودن نماینده دولت دو فقره لایحه مطلق ماند خوب است آقایان رعایت کنند

سئوالی که میخواستم بکنم راجع به غرفه نمایشگاه فیلاذنی است سؤال کرده بودم که مخارج آن چقدر شده و آیا به نصاب مجلس بوده است یا خیر و مناقش برای مملکت چه بوده حال اگر جوابی دارند بفرمایند

وزیر مالیه - البته خاطر آقایان مسیوق است که امروز در دنیا مسائل اقتصادی کمال اهمیت را داراست و می توان گفت در مسئله اقتصادی تمام شعب و دوایر دولتی خادم هستند و آنچه در این خصوص مقدور باشد فروگذار نمی کنند یکی از مسائل مهمه ای که برای این کار دولتمندانه در نظر گرفته و تعقیب میکنند مسئله نمایشگاه ها است که در هر چندی در نقاطی تشکیل شده و اغلب دول شرکت می کنند برای نمایشگاه فیلاذنی هم چون از دولت ایران دعوت شده بود و دولت شرکت در آن را از نقطه نظر اقتصادی ضروری میدانست پیش نهادی برای مخارج آن تهیه و نقد بسم مجلس نمود در مجلس پنجم متأسفانه وقت باقی نماند که بتصویب برسد و دولت لازم دید در هیئت وزراء تصویب نامه به مبلغ ۲۵ هزار تومان که پیشنهاد هم شده بود صادر نماید - صورتی از عملیات و اقداماتی که در این نمایشگاه شده و مخارجی که برای پذیرائی و اجزاء آنجا و غیره و غیره شده است تهیه گردیده و بمرض مجلس میرسد

مثلاً یک فقره مخارجی که شده دعوت مهمی است در امریکا که بکجهزار و سیصد نفر در آن مهمانی دعوت شده بودند و پنجاه هزار تومان مصارف آن مهمانی شده است اینک راپرت مشروحی که تهیه گردیده است قرائت میکنم

خلاصه راپورت مزبور این بود که غرفه باشکوهی از طرف دولت ایران در نمایشگاه فیلاذنی تهیه شده بود که از روی مسجد نادر شاه بنا شده و با وجودیکه دولت ژاپون ۳۵۰ هزار دلار مخارج ساختن غرفه کرده بود و مدلك غرفه ایران بهتر ساخته شده بود و قریب ۵۰ هزار دلار اجناس ایران فروش شده و بقیه اجناس هم فروش خواهد رفت و احتیاجی به معاودت آن نیست شرکت در این نمایشگاه باعث شد که ایران کاملاً به سایر ممالک و عمل معرفی

گردیده و شاید فعلاً کمتر معرفی در ایران باشد که به امریکائی ها معرفی نشده باشد و این کار یک پروپاگاندا خوبی بود برای ایران که فواید زیادی دربر خواهد داشت فرش ایران در امریکا بیش از هر متاعی مورد توجه شده و خریداری نموده اند و همچنین انواع صنایع مستظرفه و عتیقه جات ایران کاملاً معرفی گردیده است خشکه بار ایران که هیچ تصور نمیرفت در امریکا مصرف داشته باشد مشتریان زیادی پیدا کرده و با مختصر انطباقاتی میتوان حمل و بمصرف رسانید بالاخره صنایع دیگر از قبیل قلمکار و پارچه های سوزن دوزی و غیره بازار خوبی داشته است

و نیز اظهار نمودند البته شرح این قضایا در جراید امریکا بعضی از آقایان خوانده اند و میدانند چه خدمت مهمی انجام گرفته است و از اشخاصیکه مقصدی این کارها بوده اند اعم از تجار و نمایندگان ایران در نمایشگاه باید قدر دانی بعمل آید - در خاتمه اظهار نمودند برای جواب آقای دکتر مصدق و محمد ولی میرزا هم حاضر

نطق دکتر مصدق

دکتر مصدق - از آقای وزیر مالیه بنده دو سؤال کرده بودم یکی راجع به قرار دادی بود که بابانک شاهنشاهی بسته شده است و یکی راجع به مسکوکات تفره ایران که از خارجه وارد میشد

بطوریکه در یکی از جلسات مجلس بمرض رسید وزارت مالیه را بابانک شاهنشاهی قرارداد میمنه نموده که خطوط اصلیه آن از این قرار است

اولاً - بانک تمهید شده است که وجوه دولتی را باستثنای نقاطی که عایدات دولت زیاد است از قبیل عایدات کمرکی خلیج فارس و کرمانشاه و دزداب که دولت باید صرف بدهد بقیه را بدون صرف انتقال دهد ثانیاً عایدات قند و چای و عواید راه را که بمرکز انتقال می دهد از بابت صرف برات صدی نهم از دولت بخواهد

ثالثاً از بابت قرض و وجوهی که دولت بحساب جاری میگذارد صدی ۲ بردارد رابعاً - وجوهی که دولت بر سر امانت ثابت میگذارد اگر در ولایات باشد بانک در سال صدی ۳ قرض بدهد و اگر در مرکز باشد هرگاه مدت و دیمه یکسال باشد قرض آن از قرار صدی ۴ و اگر در سال باشد صدی چهار و نیم خواهد بود

خامساً - اگر دولت از بانک وجوهی دریافت کند چنانچه مساوی با وجوه امانت ثابت باشد از بابت اجرت المثل سالانه صدی ۵ به بانک بدهد و اگر امانت ثابت تجاوز کرد اجرت المثل اضافه صدی ۷ خواهد بود

سادساً - بروائی که دولت از بابت عایدات خود بخارجه صادر می کند مثل عایدات قند جنوب و غیره بانک آن ها را صدی نهم کمتر از قیمت بروائی که در همان روز میفروشد از دولت میخرد این بود خطوط اصلیه قرار داد

ولی چون در آخر آن این طور نوشته اند: سایر مقررات فوق الذکر وزارت مالیه شرطی است که در تمام مدت اجراء این قرار داد کاپیه معاملات بانکی دولت علیه در ایران که در اختیار خود باشد و همچنین معاملات مبادلاتی از ایران بخارجه و بالعکس که توسط دولت علیه انجام می گیرد (سوی معاملات مبادلاتی وزارت جنگ که در آن خصوص بانک شاهنشاهی ایران مختار است قرارداد عده منقذ نماید) بلا استثناء توسط بانک شاهنشاهی ایران صورت خواهد گرفت و عرض بنده این است که دولت يك قرار دادهائی که مؤسسات خارجه و یا شرکت های خارجه منقذ می نماید باید اساساً بتصویب مجلس شورای ملی برسانند (صحیح است) خصوصاً که این قرارداد دولت را مکلف میکند که با هیچ بانکی با شرکتی حق ندارد طرف داد و ستد باشد و این علاوه بر اینکه مخالف ماده ۲۴ قانون اساسی است ضرر های زیادی متوجه دولت می نماید تجار می گفتند از اجرای این قرارداد ضررهای متوجه ما میشود من جمله اظهار مبداشتند که اگر عایدات انحصاری را بخواهیم در مرکز بپردازیم خواهند گفت مال را هم مثلا در بوشهر تحویل بگیرند و جز تحویل صرف برات و ضرر بتجار چیزی نیست حاج سید علی قمی تاجر خواسته است حقوق انحصار را در طهران بپردازد همین جواب را داده اند و این عین مرسله ایست که وزارت مالیه بایشان نوشته است

وزارت مالیه

تاریخ ۱۰ برج ۱۳۰۵ شماره ۲۸۱۰۳

آقای حاج سید علی قمی

مراسله مورخه ۲۳ ربیع الثانی مبنی بر تقاضای فزایدیه حقوق انحصاری اجناس وارده بوشهر در مرکز واصل گردید چون مطابق تصمیمات کلی حقوق اجناس انحصاری از هر بندگی که وارد میشود بایستی بداره مالیه آن محل فزایدیه گردد لذا انجام تقاضای جنابعالی غیر مقدور است این قضیه متضمن صرف برات است از طرفی چون تفره در نازل است عایدات و دارائی ایران را میباید ولطمه بزرگی وارد خواهد ساخت الان عایدات انحصار قند و شکر و چای در بانک بواسطه نازل تفره کم شده است و لازم است وزارت مالیه عایدات فقط جنوب را بجای اینکه تسعیر تفره کند که خسارات زیادی از این راه متوجه میشود در یکی از بانک های معتبر لندن بجای عایدات انحصار قند و شکر بویجه بگذارد که از این تسعیر اینهمه خسارت وارد نکردد و چون عایدات فقط جنوب برای مخارج مملکتی است باعتبار آن وجوه از عایدات انحصاری برداشت نمایندگان پیشنهادی بود که بنده داده بودم نمیدانم چه شده که مورد توجه واقع نگردیده صلاح و منافع دولت در این است بهر حال اینجا بنده عقیده خود را عرض میکنم و بگویم هر قرار دادی که

عریض سرکشان در اجاع بقانون بلدی

لواج چندی راجع به لایحه قانون بلدی که برای شور تالی به کمسیون ارجاع گردیده است باینکه ما واصل و از این شماره برای استحضار آقایان نمایندگان محترم مراتب درج میکنیم :

مقام مقدس مجلس شورای ملی ایران شهادت ارکانه

یکی از آثار ملی مشروطیت ایران انجمن های قانونی بلدی است در سراسر ایران خوب مستحضرند عموم آقایان که همان فرق فاحش که بین مجلس مقدس شورای ملی یعنی قوه مقننه با دولت که قوه مجریه است میباشد عین همان مناسبت بین بلدیة یک شهر و حاکم آن شهر یا بلدیة مرکز و وزارت داخله میباشد اگر بنا شود حاکم امور بلدی وزارت داخله باشد باز رئیس بلدیة مرکز را وزارت داخله معین کند بلدیة فعلی خیلی بهتر و ابتدا نمی خواهیم مجلس ششم این یادگار غیر مدوح را که موجب نکوهش نسل آئینه می باشد از خود در ایران بگذارد بلدیة طهران وقتی ملی است که اقتدارات انجمن انتخاباتی آن از هیئت دولت هم بیشتر باشد -

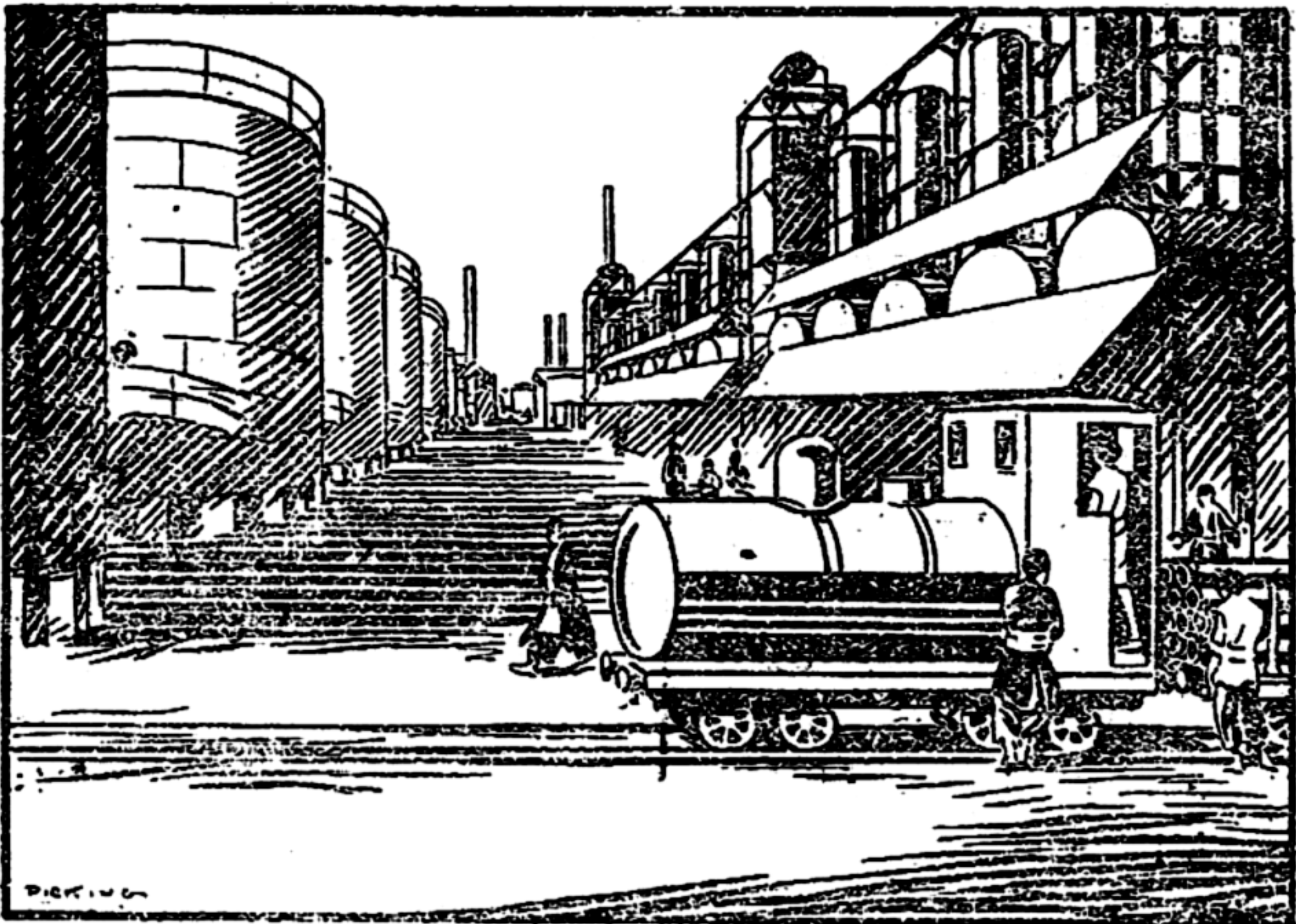
بنا بر این از مجلس مقدس شورای ملی استدعا داریم که این قانون را طوری وضع فرمایند که اقتدارات ملت و انجمن کاملاً محفوظ باشد بهر و امضای عدده زیادی از آقایان معتبرین اهالی و محترمین کسبه بازار و جماعتی از معارف طهران و ملاکین و مهر های رسمی بعضی مقارن ها و تجارت خانها

حضور بندگان مقدس عالی ریاست دارالشورای کبرای ایران باانتظارانی که بندگان مسکوکا از وجود شریف داشتیم تصور میکردیم در زمان ریاست خودتان رعایت حقوق ملی را بیش از عوامل ارتجاعی گذشته میفرمائید مع التاسف دیده میشود که در ریاست حضرت اجل عالی در مجلس مقدس قانونی بنام بلدیة میگذرد که مفهوم حکم شعبه از وزارت داخله را دارد مگر با آشنائی کاملی که شخص حضرت اجل عالی از روحیات اجتماعی ایران دارید آن قانون را مورد توجه قرار داده و الا این حق میرهن ملی را نیز نطلم یک شمشیر از قوه مجریه که وزارت داخله بود باقی میماند و آنوقت نه بر مرده برزنده باید گریست بهر و امضای زیادی از میروین اهالی و کسبه درب اندرون و خیابان ناصریه

بنزین پارس

با بنزین ایران که در معادن ایران استخراج میشود در اداره شرکت نفت انگلیس و ایران بفروش میرسد

این بنزین را می توانید از قرار يك من هفت قران و هشتصد دینار خریداری نمائید
نمره اعلان ۶۰۱

ایشان گذشته است و در آخر سواد قرار داد دو امضاء است بانگلیسی یکی امضاء دکتر ملبسوی یکی هم امضاء M.S. Naser بوده است که ابتدا بنده تصور میکردم مریسد محمد خان نصر است بعد گفته شد میرزا حسن خان ناصر امضا کرده است قبول نکردم زیرا میرزا حسن خان ناصر رئیس کابینه وزارت مالیه در مقابل امضاء ملبسوی امضاء نمیکند بعد که تحقیقات لازمه بعمل آمد معلوم شد که این قرارداد در زمان پیش نهی شده و در زمان آقای وثوق الدوله امضاء و امضای خود آقای وثوق الدوله امضاء کرده است این بود عرایضم در موضوع امضاء قرارداد اما راجع بفرمایشات دیگر آقای وزیر مالیه (آقا سید یعقوب) سؤال است با استیضاح اینکه سؤال نیست ماده نظامنامه

شرايطی که بین مالیه و بانک شاهی منعقد شده هیچ اختیارات تجارنی و غیره داده نشده و با وجود این وزارت مالیه حاضر است که اگر آقایان نکائی را در قرارداد میبینند که اندک نگرانی حاصل میکند اظهار دارند مرتفع شود.

در مسئله نقره هم فرمایشات آقای دکتر مصدق صحیح است ولی صورت قضیه از این قرار است که در ظرف چهار سال اخیر کارهای ضرابخانه زیاد شده و گنجایش ضراب مسکوک را ندانست و در آن موقع از طرف بانک های روس و انگلیس تقاضا شد که مقداری شش نقره ایران آورده و در ضرابخانه ضراب نمایند و احتیاج هم بضراب مسکوک داشتند ضرابخانه از عهده برنمیامد ضراب مسکوک مزبور را بنمایند دولت چون معتقد گشت که ورود نقره ضروری است با تقاضاهای بانک روس و بانک شاهنشاهی موافقت نمود که هر کدام نحت قرار داد و شرايطی معادل سه میلیون تومان در لندن و مسکوک ضرب نموده بایران بیاورند و مخصوصاً قید شده است که مطابق بنه که ایران خواهد داد نحت نظارت و کنترل مفتشین ایران باشد و دولت صدی ۶ از این کار منافع خواهد گرفت و این صدی ۶ معادل نفع خاصی است که برای دولت از ضرابخانه حاصل میشود و دولت متضرر نگردیده است اما اینکه در قسمت نازل نقره دولت مسکن است نفع نبرده یا متضرر شود قسمت جدا گانه است اگر دولت در حال حاضر بخواهد نقره خریداری نماید پیش بینی نازل و کسر آن خیلی مشکل است و در قسمت نازل نقره هم بسته به معاملات صرافانی است و وزارت مالیه مستقداست بضرابخانه باید نوسه داده و گنجایش دهد و مسکوکات ایران بقدری که ضرورت دارد ضرب نماید و وقتی توانست خود ضرابخانه مسکوک را با اندازه کفایت تهیه کند البته وزارت مالیه وارد کردن این قبیل مسکوک را از خارج موقوف نموده و ضرورتی نخواهد داشت دکتر مصدق - آقای وزیر مالیه شرحی راجع به قرار داد بانک فرمودند در ضمن راجع به امضاء کنندگان آن قرار داد مطالبی بیان فرمودند که لازم می دانم عرض کنم که نظریه بنده راجع بامضاء این قرار داد در جلسه ۳۰ شهریور چه بوده است در آن جلسه بنده عرس کردم این قرارداد با امضای آقای وثوق الدوله بوده است بعد تحقیقاتی کردم معلوم شد که در کابینه سابق این قرار داد تهیه شده و در این کابینه در زمان آقای وثوق الدوله اصلاحی در آن لایحه شده است که بنده این دو اصلاح را برای استحضار خاطر آقایان قرائت میکنم

اول شرحی از طرف بانک در این خصوص به رئیس کل مالیه نوشته شده است بعد هم در زمان خود آقای وثوق الدوله شرحی از طرف ایشان به بانک نوشته شده که سواد آن را قرائت میکنم و خود ایشان امضاء کرده اند نه مرحوم نصر میسر است آقای وثوق الدوله اگر صحیح نمی دانند تکذیب کنند (مراسله را قرائت نمودند) بنده در جلسه ۳۰ شهریور صراحتاً عرض کردم که این قرار داد در زمان مطبوعه موسفوق

التجاره که قبل از نازل پول خرید شود از سفارشات بعد از نازل ارزان نام میشود لذا وارد کنندگان جنسی نمی توانند مادامیکه ذخیره در مملکت هست جنس خود را از قیمت ذخیره خیلی گران تر بفروشند در صورتیکه اگر بجای مال - التجاره پول وارد شود این محظور مرتفع میشود .

این است که بنده سؤال می کنم اولاً - با اینکه ما خودمان سرافخانه داریم چه سبب شده که دولت اجازه می دهد نقره را در خارج ضرب نموده وارد ایران نمایند

ثانیاً - در این موقع که بعضی از ممالک که مقیاس پولشان مثل ایران نقره است و در صدد مقیاس پول خود را طلا قرار دهند و باین جهت خریدار نقره روز بروز کم میشود و هر چه بزرگتر طالب آن کم شد قیمت آن ارزان می شود از یوی چه نظر دولت اجازه داده است مقدار مهمی در چنین موقع نقره وارد ایران شود زیرا هر قدر که نقره در ایران بیشتر وارد شود مملکت از نازل نقره بیشتر متضرر میشود عقیده بنده این است هر گاه ما نخواهیم مقیاس پول خود را طلا قرار دهیم و باز بنقره محتاج باشیم نقره را باید خود دولت یا نجار داخلی خرید کنند و ضرب نقره هم در ضرابخانه نحت شرايطی باشد که هر گونه منفعتی که هست عاید دولت گردد و الا صلاح مملکت در این است که هر چه زودتر وزارت مالیه اقدامی برای برقراری مقیاس پول ایران بطلا بنماید

وزیر مالیه اظهار داشتند در اولی که بنده بوزارت مالیه منصوب شدم راجع باین قرار داد بانک که مذاکره میشد بنده هم خیلی تمجب کردم که با مراقبت کاملی که آقای دکتر ملبسوی و سایر مستشاران امریکائی دارند چطور شده است که قرار دادی بر خلاف قانون ترتیب داده شده است لذا بنده در اول بار دوسه های مربوطه باین کار را نحت مطالعه قرار داده و معلوم شد اولاً قرار داد نسبت موضوع انحصار است و ثانیاً این دوسه اول نبوده مستشاران سابق هم باقتضای موقع با بانک ها بالخصوص بانک شاهی این قبیل قرار داد ها را که مربوط به امور خزانه داری است منعقد می نمودند - اما این که قید شده است در زمان آقای وثوق الدوله بوده است این طور نیست نه ایشان امضاء کرده اند و نه میر سید محمد خان نصر امضاء کرده این قرار داد را پیش از ایشان وزیر وقت و دکتر ملبسوی بسته اند و کمال مراقبت هم شده که بر خلاف قانون و منافع مملکت نباشد و موافق صلاح دولت بوده است و اگر این قبیل کار های موقتی را بخواهند به مجلس بیاورند صدیق می فرمائید که وقت مجلس را خواهد گرفت و قبایل آسندن به مجلس نیست زیرا يك کارهایی است که مربوط به خزانه داری و چیزی نبوده است که برخلاف قانون و مصالح مملکت باشد و بنده را برنی را که پس از مطالعات دوسه اینکارند اردک شده بمرض مجلس میرسانم و با برت مزبور را قرائت کرد و اظهار داشتند

دولت بخواهد با مؤسسات خارجه منعقد نماید تصور میکنم اگر اصل ۲۴ قانون اساسی هم نباشد دولت نباید اینکار را بکند زیرا اینقرارداد امروز برای ۳ ماه بسته و موجب میشود يك وقت دیگری هم دولت بتواند قرار داد های دیگری ببندد و این سابقه بد و زبانی آوری است (صحیح است) طی ای حال بنده این قرار داد را يك طرفه مبدانم دولت را محدود می کند که با هیچ شرکتی حق داد و ستد نداشته باشد و بر خلاف قانون و مصالح مملکت است

این عرض بنده بود راجع بقرار داد بانک عرض دیگری راجع بمسکوک نقره دارم که بمرض برسانم. ثرقی و نازل پول در ایران بسته بدو چیز است : اول عدم موازنه صادرات و واردات دوم ثرقی و نازل نقره در بازار های دنیا و چون در اغلب ممالک مقیاس پول طلاست در مواقعی که نقره نازل می کند بواسطه اینکه مقیاس پول ایران نقره است از اثر موازنه آن کاسته می شود

هر گاه پول يك مملکتی ثرقی کند چون در موازنه با جنس اثر آن بیشتر است و اثرات آن مملکت بیشتر میشود و بانکس اگر نازل کند چون نرخ اجناس در داخله فوراً بهمان نسبت ثرقی نمی کند مگر اینکه نازل پول ادامه داشته باشد لذا صادرات آن مملکت زیادتر میشود و همین دلیل از موقع نازل پول ناموقی که قیمت اجناس به تناسب نازل پول ثرقی نکرده خارجی ها از خرید مال التجاره و اقامت در آن مملکت استفاده می نمایند نتیجه این مقدمه این است که بواسطه عدم موازنه صادرات و واردات و نازل نقره يك لبره که چندی قبیل با ۴ تومان مساوی بود اکنون مساوی با قریب ۴ تومان و نیم می باشد

چنانچه تجارت ما با سایر ممالک موازنه جنسی با جنس باشد یعنی صادرات يك دولتی با ایران سه میلیون جنس باشد و از ایران هم معادل همین مبالغ جنس خرید نمایند دولت ایران متضرر نمیشود ولی در صورتی که بجای جنس سه میلیون نقره مسکوک بایران بفرستند و ما هم ناچار باشیم که از آن دولت جنس بخریم متضرر میشویم زیرا نقره مسکوک مثل شش نیست که در تجارت ثرقی و نازل نماید بلکه راجع مملکت است و دولت فرستنده میتواند سه میلیون متاع مملکت را در مقابل خارج نماید ممکن است گفته شود اگر دولت مزبور سه میلیون جنس هم بفرستد چون جنس را میفروشد و تبدیل بپول میکند میتواند از قیمت جنس مال التجاره که می خواهد بخرد ولی چیزی که نظریات بنده را تأیید میکند این است :

اولاً - چون بسبب نازل پول مال - التجاره خارجی ثرقی میکند لذا سفارشات تجارنی کم میشود و اثر آن این است که واردات در ایران نازل میکنند و کسر واردات سبب میشود که نازل پول ایران نسبت به متوقف شود ولی هر گاه بجای جنس پول را بفرستند بفرستند این اصل اقتصادی مصداق نقابود ثانیاً - چون در مملکت همیشه يك مقدار مال التجاره موجود هست و هر مال -

امشب و فردا شب فیلم سیروس کبیر در گراند سینما لاله زار

نظر بذمضای عمده از قزان محترم که مجال دیدن فیلم با عظمت سیروس کبیر را نکرده بودند امشب و

فردا شب هم در گراند سینما همین فیلم داده خواهد شد موقع را مغتنم شمرده بیایید
نمره اعلان ۱۷۸